הלכה · משנה תורה · מפרשים · יצחק ירנן · ספר הפלאה

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות נזירות

רבי אליקים גאטינייו

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

יצחק ירנן על משנה תורה, הלכות נזירות

רבי אליקים גאטינייו

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/יצחק-ירנן-על-משנה-תורה-הלכות-נזירות/
הקובץ נוצר ב־21 בנובמבר 2026 מגרסה 39-202611200317v של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק ה 4
הלכה יח 4
הלכה יט 4
פרק ו 4
הלכה ט 4
פרק ז 4
הלכה טו 4

פרק ה

הלכה יח
עיין במ"ש פ"ה מהלכות מלכים ה"ח.

הלכה יט
עיין במ"ש פ"ה מהלכות מלכים ה"ח.

פרק ו

הלכה ט
נכנס וכו'. עיין במ"ש פ"ה מהל' מלכים ה"ח וכעת חזינא להרדב"ז בנימוקיו על רבינו דאדרבא קא מתמה על הראב"ד בהשגה זאת וקא מפרש דמ"ש רבינו דאינו לוקה היינו טעמא דלא התרו בו וכו' יעו"ש, ולענ"ד אינו נח לי דא"כ העיקר חסר מן הספר דהו"ל למימר משום דלא התרו בו ועוד דא"כ הדין זה יתר דודאי מלקות ליכא בלא התראה ומה גם שהוא דין (מעצמו) [לעצמו] למאי הלכתא כתביה ומאי אע"פ ששהא מהיכא תיתי דילקה כל דליכא התראה אלא ודאי דאיירי בהתראה כדינו וכמה דינים בפרק זה דכתב רבינו לוקה ואינו מזכיר התראה דודאי ליכא מלקות בלא התראה והרי הרב גופיה לעיל בהל' ח' על מ"ש רבינו ולוקה על שהייתו כתב על כרחך איירי בדאתרו בו וכו' יעו"ש ומה שנ"ל בכוונתו כבר כתבתי שם.

פרק ז

הלכה טו
ובכל מקום אין עשה דוחה לא תעשה ועשה וכו'. הנה מסתמיות דברי רבינו נראה דלא שאני ליה בין עשה קל בין עשה חמור בין עשה דאית ביה כרת אינן דוחין לעשה ולא תעשה וכ"כ התוספות בריש אותו ואת בנו דף ע"ח ד"ה מנין יעו"ש, אמנם בזבחים דף ל"ג ד"ה לענין מלקות כתבו דעשה שיש בו כרת אלים טובא למידחי עשה ולא תעשה ודבריהם סיתראי נינהו וכמ"ש הרב יד מלאכי סימן תקט"ז ואף אני אביא מן ההדיוט להוכיח מדבריהם דפסחים דף נ"ט ד"ה אתי שהקשו דהיאך אתי עשה דפסח ודוחה עשה דהשלמה הא לא הוי בעידנא ותירצו מה שתירצו ואי ס"ל דאתי עשה דפסח שיש בו כרת ודחי עשה ולא תעשה הו"ל לתרץ דשאני פסח דדחי לעשה אחר אף דלא הוי בעידנא כיון דהוי כ"כ חמור דדוחה אף לעשה ולא תעשה אלא ודאי דס"ל דאף דעשה דפסח אית ביה כרת אפ"ה אינו דוחה לעשה ולא תעשה וכדבריהם דאותו ואת בנו.

ועיי"ש בדבריהם דפסחים דתירץ ר"י דכיון דהוי חמור א"צ בעידנא דוגמא דעשה דמצורע דחמיר [דהוה דחי] לעשה דשילוח הקן אי לאו תשלח יתר וכו', והקשה הרב אור יקרות דשאני מצורע דכיון דשחטה הרי התחיל לקיים המצוה והוי דומה למ"ש הנמוק"י על שם הר"ן בפ"ב דב"מ גבי אבידה והיא בבית הקברות דנכנס כהן דחשיב בעידנא יעו"ש.

ולענ"ד לא קשה דכשם דגבי טהרת המצורע א"א לטהרה בלא שחיטת הצפור כן אכילת הקרבן פסח א"א לאכילתו בליל פסח בלא שחיטה ונמצא שניהם שוים ושפיר ילפי התוס' מטהרת המצורע לפסח דא"צ בעידנא למאי דקשיא להו וס"ל דזה לא חשיב בעידנא ואם נפשך בזה י"ל דהתוס' כאן הם חלוקים עם הר"ן והנמוק"י וס"ל כהרב המגיד ז"ל פי"א דגזלה הי"ח דחולק עם הר"ן בזה וס"ל דגם ההיא דבית הקברות לא חשיב בעידנא ואף דהתוס' בפ' אלו מציאות שם גורסים כגירסת הר"ן דלא כהרה"מ מ"מ הכא לא אזלי כשיטת הר"ן וסיתראי נינהו כמו שנמצא כזה כמה וכמה. ויותר נראה כאן דבמציאה הוי סתם תוס' בלי שם ובפסחים הוא ריב"א ור"י ותרי ר"י נינהו ר"י הבחור ור"י הזקן ואח"ז ראיתי בפירוש לר"י דלא ס"ל כהנמוק"י, שכתבו התוס' בב"ב דף י"ג ע"א ד"ה כופין וז"ל וא"ת יבוא עשה דפריה ורביה וידחה ל"ת דלא יהיה קדש ואומר ר"י דלא הוי בעידנא דמשעת הראה קא עקר ללאו ועשה דפריה ורביה לא מקיים עד גמר ביאה עכ"ל, הרי דזה דומה לאבידה בבית הקברות ממש ואפ"ה לא קרי ליה בעידנא הנה בפירוש דלא ס"ל כהנמוק"י וכדכתיבנא מסברתינו.

ועוד כתבו התוס' שם בב"ב על שם ר"י וז"ל ועוד שהיא אסורה לינשא לו דלגבי דידה ליכא עשה ע"כ. והיינו כדברי האחרונים שהביא מהר"ח אבולעפיה בישרש יעקב פ' יוה"כ גבי גדולה תשובה שדוחה לא תעשה שבתורה שהקשה דמאי אולמיה דתשובה כך היא המדה אתי עשה ודחי לא תעשה ותירץ בשם האחרונים דהיינו דוקא כשעשה ולא תעשה בחד גברא אבל בתשובה ישראל מקיימין עשה והקב"ה עובר אלא תעשה יעו"ש. אמנם דברי ר"י דתוס' הנזכרים נראין כסותרין למ"ש הם עצמם על שם ר"י שם בא"ד וז"ל וא"ת היכי כייפינן וכו' והא המשחרר עבדו עובר בעשה וכי אומרים לאדם חטא בשביל שיזכה חבירך ואומר ר"י מצוה רבה שרי כדאמרינן פ' תמיד נשחט דאתי עשה דפסח ודחי עשה דהשלמה וכו' עכ"ד, וא"כ דמצינן דזה מקיים וזה עובר ומשו"ה כייפינן לרבו לשחרר איך תירצו לקושיית דליתי עשה ולידחי לא תעשה שהיא אינה מקיימת עשה דלא מפקדה אפריה ורביה מה בכך כדי שיקיים האיש תעבור היא העשה.

ולק"מ לר"י עצמו דעד כאן לא אמר ר"י דמשום דזה יקיים זה יעבור אלא בב' עשין זה חמור וזה קל אז אמרינן הכי ברם באחד עשה ואחד לא תעשה דאמרינן עשה דוחה לא

תעשה אז לא אמרינן זה יקיים וזה יעבור. ומנא אמינא לחילוק זה ממ"ש התוס' על שם ר"י גופיה בפ' תמיד נשחט שם למה שהקשה ריב"א בההיא דהשלמה דלא הוי בעידנא ותירצו דלגבי עשה הקל א"צ בעידנא יעו"ש א"כ ה"ה נמי לגבי שנים דזה מקיים וזה יעבור כיון שהוא לגביו עשה קל יעבור אחד עשה קל דלקיים חבירו עשה חמור משא"כ גבי עשה ולא תעשה דהלא תעשה הוא חמור וצריך בעידנא צריך ג"כ דמי שמקיים העשה יעבור הלא תעשה ומשו"ה שפיר כתב ר"י דלגבי דידה ליכא עשה משום דאינהו קיימי בעשה ולא תעשה וק"ל, וא"כ שפיר תירצו האחרונים שהביא מהר"ח אבולעפיה דזו היא מעלת התשובה דבעשה ולא תעשה זה יקיים וזה יעבור.